

TELEGRAFULU ROMANU.

N^{ru} 25. ANULU XVIII.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate extra expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

ru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inscratiunile se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 26 Martiu (7 April.) 1870.

Cu 1 Aprile se deschide prenumeratiune noua la „Telegrafulu Romanu“ pre langa conditiunile espuse in fruntea foiei.

Editura.

Alegeri la sinodulu archidiececanu.

Din partea clerului s'au mai alesu:

In cerculu VII par. protopresb. Georgiu Tamasiu; in cerculu XX par. protopresb. Alesandru Turdasianu.

NB. Cu ocaziunea publicarei alegerilor in numerulu 23 s'a stracurat o erore, care trebuie indreptata asiá: in cerculu XVIII par. prot: Ioann Ratiu si in cerculu XV par. protopr. Ioann Papiu; iera par. adm. protop. Samuilu Cupsiu este alesu nu in cerculu XVIII ci in cerculu XVII.

Eveneminte politice.

In Vien'a s'au petrucutu lucrari insemnate in dilele din urma. Polonii, Slavonii, Triestini, Gortianii, Istriani si bar. Petrino au parasitu senatulu imperiale.

Se intelege de sine ca intemplantura acest'a a produsu o crisa atatu in senatu catu si in ministeriulu cislaitanu. Se vorbesce, ca ministerulu a cerutu disolverea dietelor din tierile a caroru deputati a parasitu senatulu. Dara din cele ce ne spunu pana acum diariile vieneze imperatulu nu aprobéza disolverea dietelor. O parte din deputatii senatului imperiale are de cugetu a indrepta o adresa catra Maj Sea ca o contrademustratiune a celor ce a parasitu senatulu.

Evenemintele se urméza dincolo de Lait'a forte rapede. Conte Potocky (polonu) unulu din cei trei ministrii ce si dede deunadi demissiona este insarcinatu cu formarea unui cabinetu. Va se dica, cabinetulu lui Hasner a espiratu. Contele Potocky negociaza cu contele Spiegel, Rechbauer si Mendel. Despre Schmerling se dice ca a avutu o audientia mai indelunga la Maj. Sea.

Din cele ce vedemu in diariile romane din Pest'a amu presupune ca si aci se pregatesce din partea deputatiloru natiionali parasirea dietei. „Albin'a“ in numerii din urma combate unu astufeliu de pasu si cu dreptu cuventu; cu tote ca totu dens'a combatea argumentele nostre anu—tieri despre lipsa de a fi romanii reprezentati in dieta, intre alte si cu prognosticarea ca si romanii din Ungaria si Banatu voru parasit diet'a mai tardiu.

Unele foi federaliste si din opusetiunea unguresca se grabescu a vorbi despre influinti'a disolutoria ce voru ave dincóce evenemintele de dincolo de Lait'a. Schimbári se facu in ministeriulu ung. inse aceste nu stau in legatura cu crisa de dincolo de Lait'a.

Camer'a Romaniei dureza pana la finea acestei luni. La ministeriulu de justitia a venitu Lahovari in locul demissionatulu Viorianu.

Diet'a Ungariel.

(Continuare)

In siedinti'a din 28 Martiu a casei reprezentatiloru mai vorbescu contr'a ministrului de comunicatiune, spriginindu propunerea lui Tisz'a, B. Golsz, St. Patay si Csiky.

E. Hollán combate prin o vorbire lunga pre toti ante-vorbitorii opusitionali, intreruptu fiindu de repetite ori din partea drepte, prin aplause.

Vicepresiedintele Gajzagó, carele intr'aceea a luat presidiulu, dechiara, ca pentru astadi nu mai e nici unu oratore anotatu si ca máne va ave propunatoriulu Tisz'a cu cuventulu finale.

Siedinti'a se incheie la 1/2 3 ore.

In siedinti'a din 29 Martiu se cetesce si autentica protocolulu siedintiei, trecute. Presiedintele anuncia mai multe petitiuni incurse, care sa tramita comisiunei respective; asemenea sa tramitu comisiunei si petitiunile presintate de D Szakócsy si Dr. Sv. Miletics.

Referentulu comitelui financiaru, C. Széll, repórta ca comitetulu recomanda primirea proiectulu de lege despre abrogarea vamei de la drumurile de statu si poduri, presintatu de cátra Gr. Simay si alti 72 reprezentanti, estu modu, ca vamele sa se mai sustiena numai pana la 30 Iunie a. c. Conformu proiectulu din cestiune trebuie si pasagiulu respectivu din acoperirile bugetulu schimbatu.

Urméza la ordinea dilei continuarea desbaterei despre proiectulu de concludu a lui Tisza, carele luandu cuventulu finale, dice intre altele, ca opusetiunea a respectatu totu de un'a nu numai in dieta, dara si in organele sele caracterulu si patriotismulu ministrului de comunicatiune. Déca unele foi au vorbitu in tonu camu aspru despre elu si in unfi articoli kau atacatu, apoi sa cugete, ca nu trebuie sa fia cineva ministru, spre a fi atacatu, si ca acest'a si altor'a nunumai lui Micó, s'a intemplantu. Sa cetesca cineva o parte din foile deachiste, cu deosebire cele subventionate de cátra regimu, si sa le compare cu cele opusitionale, si se va convinge indata, care presa intrebuintieza mai multe calumnie de arma! (risu despretivitoriu la drept'a; strigári: „Ellenör“! o voce: „afirmarea acest'a e nerusinata (vakmerő)!“ tumultu imensu la stang'a, cine a disu „nerusinata“?

Representantele respectivu dela drept'a se radica, strigári sgomotóse la stang'a. Csernatony striga: „Nerusinatele“! Patay si Simonyi ceru, ca presiedintele sa provóce la ordine pre respectivulu representante.

In modulu est'a decurge desbaterea, la care mai iau parte min. Andrassy, Csernatony si E. Simonyi.

Se pune la votare propunerea lui Tisz'a si se respinge cu majoritate absoluta.

Presiedintele comunica rezultatulu alegerei de eri; in comisiunea pentru investigarea fondulu catolicu s'au alesu: B. Perczel, P. Hoffmann, E. Simonyi, Vucotinovic, M. Horváth, I. Szlavý D. Török, P. Mihaly si I. Györffi; in comisiunea pentru fondulu universitati: A. Bujanovic, I. Kautz, P. Madocsányi, Fr. Wächter, I. Pacsolay I. Ghyczy si I. Szaploneczay.

Siedinti'a se incheie la 2 ore. Máne la 10 ore se va tiené o siedintia secreta.

La organizarea judecatorieloru.

In 30 Martiu ministrulu de justitia a pusu pre mes'a ablegatiloru cele doue acluse a proiectulu seu de lege pentru organizarea judecatorieloru, in care se espune locul tribunaleloru, a judecatorieloru sing, salariile oficialiloru, si alte spese.

Preste totu s'a propusu pentru Ungaria si Trani'a 133 tribunale de inst. I, si 370 judecatorii sing., dintre cari vinu pentru Trani'a 24 curti judec. (tribunale), cu 78 judecatorii singularie. cari suntu urmatórele:

1. Clusiu cu judecat. sing. in Hidalmasu, Huedinu, Clusiu, Mociu si Cosiogn'a.
2. Turd'a cu j. s. in Ludusia M., Turd'a si Vintiu super.
3. Aiudulu cu: Uior'a, Aiudu, si Blasiu.

4. Abrudulu cu Cămpeni si Abrudu.

5. Alb'a-Iuli'a cu Zlatn'a, A-Italia si Geoagiulu inf.

6. Dev'a cu Ili'a, Rapoldu, Dev'a si Hunidór'a.

7. Hatiegu cu Hatiegu si Puiulu.

8. Orasti'a cu Orasti'a si Sebesiu.

9. Sabiuulu cu Miercurea, Ogn'a, Orlatu, Sabiu si Nocrichiu.

10. Fagarsiu cu Avrigu, Fagarasiu, Siarcai'a si Zernesci.

11. Brasiovulu cu Feldiór'a si Brasiovu.

12. Sepsiu-Sz. György cu S. Sz. György si Baroltu.

13. Kezdi-Osiorheiu cu Breticu, Covasn'a si K. Osiorheiu.

14. Csik-Szereda cu San-Martinu si Cs. Szereda.

15. G. San-Miclausiu cu G. S. Miclausiu si cu Gitreu (Ditró)

16. Regenulu s. cu Garghiu si Regenn.

17. Bistriti'a cu Lechinti'a, Teca, si Bistriti'a.

18. Naseudu cu Borgo-Prundu, Monoru si Naseudu.

19. Desiu cu Betlenu, Lapusiulu ung. Semisni'a (Semesnye) si Desiu.

20. Gherl'a cu Seculu, Gherl'a si Valasutu.

21. M. Osiorheiu cu Bandulu, M. Osiorheiu, Nyarad-Szereda, San-Georgiu, San-Martinu si Iernotu (Radnoth).

22. Udvarheiu cu Cristoru, Udvarheiu si Etéd.

23. Sighisiór'a cu Cohalmu, Sighisiór'a, Cincu mare si Agnita.

24. Mediasiu cu Ghertanu, Sieic'a mare, Mediasiu, Elisabetopolea si Balcaciu.

Cu privire la statulu oficialu si a speselor s'a propusu pentru curtile jud. de instantia I:

1 Presiedinte cu salariu de 5000 fl. 2 cu 4000 fl., 5 cu 3000 fl., 56 cu câte 2500 fl., si 70 cu câte 2000 fl. (Dintre acestea categoriile de lefi aru fi se vina pentru Trani'a numai 3 cu câte 3000 fl. si unu nru corespundietoriu cu câte 2500 fl. si 2000 fl.)

1 Vice-presiedinte pentru Pest'a cu 3000 fl.

Asesori cu 2000, 1500 si 1200 fl.

Notari cu 1200 fl. 1000 si 800 fl.

Directori la judecatoriele subsidiari cu 1200, 1000 si 900 fl.

Oficiali de cancelaria cu 8, 7 si 600 fl.

Cancelistici cu 5 si 400 fl.

Agenti la cartile funduali cu 1200, 1000, 800, 700 si 600 fl.

Medici si preoti pentru arestanti cu onorarie corespundietorie.

Inspectori de prinsori cu 600 si 500 fl.

Servitori si adiuncti de judecatoria cu 350, 300 si 240 fl.

Inspectori si veghiatori de arestanti cu 350, 300 si 240 fl.

Afara de aceea pentru oficialii si servitorii tribunaleloru din Bud'a-Pest'a s'au sistemisatu si bani de cartiru iera pentru servitorimea intréga deputatu pentru imbracaminte de câte 500 fl. de persóna.

Pentru fiscalatele regesci s'au propusu: Fiscalici cu 3000 fl. si 1800 fl., vicefiscalici cu 2000, si 1200 fl., si cancelisti cu salariu de 5 si 400 fl.; pre langa aceea pentru personalulu din Buda-Pest'a si bani de cartiru.

Pentru judecatorii sing. s'au propusu :

Judecatori districtuali cu 1500 si 1200 fl. si v. judecatori distr. cu 1000 si 800 fl., cancelisti cu 400 fl., servitori si carcerari cu câte 240 fl. l'efa si 50 fl. deputatu de imbracaminte, iera pentru cei din Buda-Pest'a bani de cuartiru.

Dreptu pausialie pentru tribunalele jud. s'a sistemisatu : Bani de cuartiru in Buda-Pest'a 25,000 fl. ; pentru fiacare tribunalu jud. câte 1000 fl. ; pentru practicanti si diurne câte 600 fl. recerentie de cancelaria câte 1500 fl. ; spese pentru prinsori, preste totu pentru unu tribunalu jud. 3500 fl. ; pentru incaldirea, luminarea si curatirea prinsoriloru cam 220 fl. pentru procedur'a penale câte 1000 fl. ; caletorii ex offu cam 120 fl., pentru tiparitu 80 fl.

Pausialiele judecatoriilor singulare s'au regulatu astfeliu : Pentru cuartiru câte 400 fl. ; practicanti si diurnisti câte 300 fl. ; pentru recerentie de cancelaria 300 fl. ; pentru carcere 500 fl. pentru procedur'a penale 200 fl.

Spese stra-ordinarie pentru ajustarea prima : pentru obiectele de ajustare si recuisite la fi-care tribunalu judec. câte 1000 fl. ; pentru fie-care judecatoria singul. câte 300 fl. si pentru fia-care fiscalatu câte 200., pentru spese generale de organizatiune 200,000 fl.

Asia dara spesele totali a organizatiunei judecatoresci in anulu primu s'aru sui la 6,939,470 fl, si dupa subtragerea ecivalentelului speseloru carcerali de 50,000 fl, la 6,889,470 ; fiindu-ca de aci vinu 472,300 fl. pentru recerentie extraordinarie seu pentru prim'a ajustare a judecatoriiloru, asia remanu spese pentru tribunalele judecatoresci de inst. I, pentru fiscalele si pentru judecatorii singulare anuatim 6,417,170 fl.

Presidiulu tablei regio giudiciale in M. Osiorheiu publica urmatorele :

N. 10165 ex 1869. Inaltulu r. ministeriu ung. de justitia a nulificatu prin ordinatiunea din 30 Septembrie 1869, N. 13516 punctulu c si punctele finale a §. 25 din ordinatiunea cu datulu 10 Ianuaru 1869, privitorie la esamenele de advocati si la qualificatiune spre a eserce advocatur'a si a ordinatu, ca drepturile de advocatura, concese, din

partea tablei r. in M. Osiorheiu, mai inainte din partea tribunalului superioru in Sabiu si de ici incelo de cãtra tabl'a r. in M. Osiorheiu concedende, au valere in tier'a intrãga, inse sub conditionile, ce suntu puse in § 24 a ordinatiunei amintite din 10 Ianuaru 1869 pentru aceia advocati, cari au capetatu dreptulu dela tabl'a regia din Pest'a.

Revolutiunea romana.*)

(Continuare.)

Acãsta aspiratiune, pãte judecã ori cine ca erã numai intr'unu cugetu politicu si nici decum sociale, lasãndu-se hasardului, si calitatiloru si puteriloru de ratiune ale necunoscutului alesu, afacerea „imbunatatirei sortiei plugariului.“

Cu cãtu calumniile rosiloru si albiloru, cari pãna atunci nu se diceau nici rosii nici albi, si cari si avãu candidatii loru la domnia ; cei d'antãiu pre Nicolau Golesecu si cei-lalti pre Voda Bibescu, ne mai vorbindu de alte fractiuni ; cu tãte aceste calomnie calculate ale rosiloru si ale albiloru asupr'a alesului moldoveniloru, se producea, prin instinctu, cu totulu unu altu efectu in anim'a poporului. In cinci-siese dile numai, numele lui Cuz'a adjunsesc atãtu de populariu in Bucurasci, incãtu nu erã copilulu prin mahalale sa nu-lu scie si sa nu-lu pronuncie fãrte corectu.

No ne oprimu la detaluri, cãci nu facemu aci carte ; altufeliu este materia in aceste dile, dela 5—24 Ianuaru, sa se scrie unu volumu asupr'a intrigeloru, cabaleloru si efectelor loru contrarie din partea caimacamiei, din partea boeriloru de diferite nuanctie si din partea rosiloru.

In dile de 23 si 24 Ianuaru a fostu o revolutiune dia cele mai marete in Bucuresci. Cele petrecute la alegere suntu scrise in animele totor'a si plantate in memori'a fia-cãrui'a. Celu mai frumosu rolu l'a jucatu atunci Beizadea Mitica ; pre celu mai tristu l'au jucatu rosii si cea mai frumoasa farsa au jucat'o boerii.

Ambasadorii tramisi la Iasi cu actulu indoitei alegeri ne strigau d'acolo pre firele telegrafice, prin d. C. A. Rosetti care si facea sil'a buna-vointia : „Sublimu este Domnitoriulu nostru.“ Iera serbatãre mai mare si mai vesela n'a fostu nici un'a alt'a in Romani'a tãta, si in Bucuresci, ca aceea

*) Privesce pre Romani'a.

Red.

in care Cuz'a Voda strabatendo poporului intiesatu dela post'a Saftica si pãna la barier'a podului Mogo-siãiei, si d'aci in miscare abiã prin plãie de aur, grindine de buchete si de cunune, intr'au strigatu continuu, prelungitu si neinteruptu de urãri pãna la metropolia, si d'aci apãi in valuri vine de omu pre totu cãmpulu libertãtiei.

Mare si memorabile a fostu acea di, in care poporulu romãnu sfasiãndu conventiunea strainiloru, facuta cu privilegiatii din tier'a pentru nimici'a lui, s'a afirmatu si s'a confirmatu elu insu-si prin sino insu-si, liberu si neaternatu !

Celu d'antãiu actu alu fiintiei acestui Domnu, in faci'a representatiunei nationale, a fostu inlaturarea cu despretiu a regulamentului organicu, pre care metropolitulu, impreuna cu boerii, lu virã sub mïna cã sa jure pre densulu mantinerea inicitãtiloru sociali. Acãst'a a intaritu pre privilegiatii in temerile loru si pre poporu in sperantiele sele.

Domnitoriulu tierci si a formulatu elu insu si juramentulu seu, respingendu pre celu prescisu de oligarchi'a tierci impreuna cu muscalii.

Cuz'a Voda nu mai cunãscu altu elementu in tier'a decãtu pre rosii si pre albi, cari se precipitau la picãrele lui, intrecendu-se in adulationi, in veneratiuni si in adoratiuni : Totu grainulu i erã o intielepciune si o profetia ; tãta simptom'a de unu defectu omenescu i erã o virtute, o sublimitate. Cu densii dara a inceputu sa guverne Cuz'a Voda.

Prin ce instinctu insa, in ce prevederi, in ce presimtire boerii, cea mai mare parte dintreisii celu putienu, incepura indata, dupa vechiulu obicei, cu doleantie pre la straini, cu jalba la Pãrta. sa nu ntarãscã indoit'a alegere a lui Cuz'a, fiindu facuta in sila, cu calcarea conventiunei si intereselor Pãrtei.

Acãsta jalba, cu mai multe diecimi de iscaliture pre dens'a s'a tramisu in originalu dela Constantinopole lui Voda Cuz'a si s'a si tiparitu in jurnalulu „Dãmboviti'a,“ ni se pare, redactatu de d. Dimitriu Bolintineu, amicu devotatu Domnitoriulu, si a esitu cu o incadrare de laude Domnitoriulu, si invective contra vrasimasiloru sei tradatori de patria. De atunci privilegiatii si-au datu mãn'a sa prigonescã de mãrte pre Domnulu, a cãrui recunãscere nu se mai potã oprã.

Se chiamara rosii la putere ; guvernara numai cinci septemãne, tier'a si facura unu fiasco com-

FOISIORA.

Estrasu din jurnalulu „Le Nord.“ Statele unite.

Jurnalele americane publica o epistola adresata papei de cãtra unu ex-profesore alu seminariului catolico-romanu din polit'a Baltimora, d. Bjerring, de origine danezu, dara cetatianu naturalisatu alu Statelor unite din Americ'a. Noi semnalãmu acãsta epistola atentiunei cu totulu particulara a lectoriloru nostri. Ea mãrturiscesc mai multu inca reulu imensu ce biseric'a romana isi face prin ea inse-si vãindu a face se pravaleze doctrinele ratecite, inechite si atãtu de contrari adeveratului spiritulu alu crestianismului. Astufeliu precumu dice cu tãta elocint'a d. Bjerring : „Este cu neputintia ca pentru a fi bunu crestianu trebuie de a incetã a fi cetatianu, a se abtinenã dela totu progresulu, a-si interdice tãta lumin'a si a merge indatoratu cãtra intunecimele si abuserile nenorocite ale veaculu de mijlocu.“

Din nenorãcire astu-feliu este scopulu mãrturitu alu conciliului convocatu de cãtra Piu alu IX, si aci nimicu e surprindietoriu de a vedea pre cei mai ferbenti, mai sinceri aderenti ai bisericiei romane, despartindu-se de ea si respingendu tãta solidaritatea unoru teorii atãtu de primejdiose si chiaru atãtu de sacrilege, cãci nu voru ajunge in cele din urma decãtu a creã o aparenta incompatibilitate intre esigentile crestianismului si acelea ale societãtiei umane.

Pãte ca in nici o parte biseric'a romana n'au facutu atãta progresu cã in nou'a-lume. Profitãndu de libertatea absoluta ce esista in statele unite in materie religiose, propagand'a romana a operatu in apele atãtu de tulburi ale protestantismului americanu o pãscuire cu adeveratu miraculoasa. In mai putienu de 20 ani, biseric'a romana au facutu preste trei miliãne proseliti, a cãscigatu in proprietãti fonciare mai multu de doue sute miliãne. Vaticanulu au avutu grigia de a feri elu insu-si marea republica a nouei-lumi de primejdiele ce putã se reculte din acãst'a. Elu s'a luptatu cu puteri de a stabili

incompatibilitatea esistãnda intre teoriile romane si acele ale societãtiei americane. Elu culege aceea ce a semenatu, si epistol'a d. Bjerring constata acãst'a cu atãta elocintia pre cãtu si moderatiune. Eata epistol'a :

Prãsãnte Parinte !

Vinu a depune la picãrele vãstre in plin'a consciintia de responsabilitatea ce-mi iau asuprã-mi, profesiunea de credintia, eata-o :

Eramu pãna in acãsta di, unu ferbinte si sinceru aderantu alu bisericiei romane, pre care o credãmu singura catolica si singura apostolica.

Urmãndu impulsunile credintieloru mele religiose, amu consacratu tãte facultãtãile inimei si a intelegintiei mele servitulu acestei bisericiei. Cu despretiulu intereselor mele materiale, si de si laicu, m'amu inrolatu in trup'a luptãrie pentru biseric'a romana.

Cã teologu si cã istoricu amu lucratu la propagarea doctrineloru sale pre domenulu sciintiei ; cã publicistu, in domenulu preseii, si cã missionariu in fine, m'amu dusu pãna la confiniile cele mai departate ale globului. Amu fostu se facu propaganda si in Iaponi'a. Aci amu indeplinitu dupa puterea capacitãtiloru mele, functiunile de profesore alu seminariului catolico din polit'a Baltimora alu Statelor unite.

Dãca indrasnescu a-mi permite de a enumerã aceste facte, care nu concernu decãtu umilit'a-mi individualitate, acãst'a o facu pentru a constatã devotamentulu cu care amu servitu biseric'a romana. Acestu devotamentu au resistatu tristulu spectacolu, ce mi s'au oferitu prin intrigilo de lacomia, impede-cãrile si calculile temporale ale clerului romanu.

Cu totu despretiulu pentru aceste abasuri me sileam ale adumbri sub mant'a caritãtiei. Pentru acãst'a respingeamu responsabilitatea asupr'a erãii individuale. In ardãrea convictiuniloru mele, desfacãmu biseric'a romana de tãta solidaritatea in aceste acte ce se faceau in numele ei. Credeam in misiunea divina a demnitãtiei papale intru a deslegã tãte marele probleme religiose si sociale.

Voi insi-ve, prã sante parinte, sunteti care a-ti datu cea intãiu lovire acestoru credintie. Publicarea cãrtiei Silabus facu se tresara in mine vermele rodietoriu alu indoelei. Este preste putintia, mi dteiu, cã sa esiste o asiã flagranta contradictiune intre esigentile vitale ale societãtiei umane si intre acelea ale bisericiei lui D-dieu. Este preste putintia, cã pentru a fi bunu crestianu, trebuie a incetã de a fi bunu cetatianu, a se abtinenã dela totu progresulu, a-si interdice tãta lumin'a si a merge in intunerecu, dãndu indereptu cãtra nenorocitele abasuri ale vãcului de mijlocu.

Inteligenti'a mea se refusa a primã acesteã funeste teorii pre care sãntulu scaunu le proclama urbi et orbi, dara inim'a mea tienea la creditiile sele. Acãsta lupta interiãra isbuti in urma intro resonulu meu si simtiemintele mele. Pap'a mi rediseiu fiindu omu pãte sa se insiele, sfaturi rele au pututu se-lu ratacãscã. Insuffletiu de cele mai bune intentiuni, Piu alu IX, a comisu fãra se scie, o gresiala, pre care elu s'au succesorii sei o voru reperã.

Biseric'a romana, nu remãne cu tãte acesteã, mai putienu sãnta, curata si adeverata. Se continuãmu a o servi, rugãndu pre D-dieu a luminã pre acei care, o dirigu.

Astu-feliu a fostu, sãnte parinte, intãi'a mea lupta pre drumulu lui Damas. Voi sunteti inca, ce m'a-ti facutu a avansã in acãsta cale pãna la punctulu cãndu lumin'a au triumfatu asupr'a o bitei.

Convocarea conciliului Romei in scopulu esclusivu de a radicã la stare de dogma doctrinele din Silabus si acea a infalibilitãtiei papale a terminatu indoelile mele, si m'au pusu facia in facia cu veritate.

Cã crestianu, cã cetatianu, cã omu de studiu, m'achitu de o intreita datorita radicãndu umilit'a-mi vãce pentru a ve dice solemnalminte inaintea lui D-dieu si inaintea òmeniloru.

Sãnte parinte, in numele meu si a mai multoru mii de laici cari cugeta cã si mine, protestu contr'a doctrineloru ce voesci a face se pravaleze si care contradicu tuturor legiloru umane si divine. Protestu contr'a deplorabilulu conflictu ce faceti sa

plectu; cadura cu manifestarea celei mai deseversite necapacități.

Privilegiatii, tari in legaturile lor intre densii, profitau in afara de hesitarea lui Voda a se duce la Constantinopole se-si facea visit'a la sultanulu, si de cerbicia si tiepeni'a lui la exigentiele consuli-loru, luându in intru otarirea sa nu voteze de locu budgete, dându si in judecata unu ministeriu de mojici; de terka-berka siepte lei parchi'a.

Despre mergerea lui Voda Cuz'a la Constantinopole, atitudinea lui acolo, despre refuzulu lui a se infacisiá sultanulu cu o alta sabia de câtu aceea pre care i o dase tier'a, despre refuzulu seu a mai primi ungerea si in patriarchia, ne a spusu destule poetulu Bolintinenu, poetulu curtiei care se aflá si atunci in suit'a domnesca.

Sperantiele privilegiatiloru nu mai erau decatu in turburári din intru, incurgiate de din afara si in refuzulu sistematicesce alu budgeteloru cari erau in mân'a oligarchiei.

Domnitoriulu si-a alesu unu guvernulu din florea privilegiatiloru; acestu guvernulu, vedindu si mai deapropo intentiunile Domnitoriulu, convingendu-se ca nu lu va putea dá pre apele oligarchiei, i a juratu peirea si a si datu pre facia la retragerea lui Barbu Kathargiu rechisitoriulu facutu Domnitoriulu, acea strana piesa cu refrenulu: Mari'a Ta ai refusat! Urmasii Kathargiulu in guvernulu, guvernati totu de Kathargiu de la mosi'a sea, urmau a intinde si a impená conspiratiunea.

Sa nu uitámu ca improprietarea plugariloru si votulu universale ajunsese o cerere generale, in câtu, la trecerea dlui Negri prin Bucuresci, cu ocaziunea întorcerei sele de la Constantinopole, mai multe mii de cârti de visita cu aceste cereri i s'au depusu la otelulu unde a trasu. Numai la redactiunea „Trompetei Carpatiloru“ s'a numeratu, precum o atesta publicitatea de atunci, 3,200 de asemenea cârti. Tóta tier'a, tóta inteliginti'a esclusa erá revoltata contra oligarchiei conventionale, care nu voiá nici intr'unu chipu usurarea sortiei tieranulu inscrista in tractatulu din Parisu.

Credemu ca glumescu acei cari ne spunu ca aceea oligarchia, care strigá in tóte partile si chiar de pre tribuna, prin reposatulu Barbu Kathargiu, ca nu da nici o palma de pamentu, care avusese totu timpulu de la 48 Iuniu si pana la 64 Aprilie, sa se gândesca si sa face impro-

prietárea tieraniloru, ceruta de revolutiunea nationale, acum avea de gându sa o faca deca nu se grabea sa o faca Voda-Cuz'a.

D. M. C. Epurénu spre esemplu, spunea mai de una di la camera, facia cu mai multi deputati, ca dumnealui luase sarcin'a si negociá intre domnitoriulu si camera improprietarea tieranulu; care erá sa se si faca atunci chiaru, in prediu'a lui 2 Maiu!

Cu tóta seriozitatea si adevéru ce infacisiéza totu deun'a spuselu dlui Epurénu, sa ne fia permis sa dicemu ca oru fi si pecatu sa se amestece in istori'a unui lucru asiá de mare asemenea glume.

Aceste doue arme déra, arme formidabili contra oligarchiei conventionale: improprietarea plugarulu si votulu universale, erau in mânilé Domnitoriulu pre cându oligarchi'a coalisata decretase resturnarea, si asociase, luase in sold'a ei pre bravii rosii si pândeá momentul dupa cercárele de la Craiova, Ploesci, dupa 3 Augustu in Bucuresci etc.

Ací este casulu sa mai spunemu odata povestea popei cu hotii.

Oligarchi'a, ea se credea libera de ori-ce juramentu, de ori-ce engagementu, si incungiurase trâmbla pre Domnitoriulu sa lu culce la pamentu, incredintiata fiindu-ca Domnitoriulu a juratu pre conventiune, pre conventiunea sfasiata de poporulu românú pâna sa nu jure Voda pre dens'a, si ca, legatu cobza de juramentulu seu, elu n'a sa póta misc'a.

Intocmai astfelu resoná si hotii cari mergeau sa calce pre pop'a. Ei diceau: noi suntemu liberi; cá hotii ce suntemu noi putem sa batemu, sa chinumu, sa omorimu; in vreme ce pop'a, cá popa ce e elu, nu lu érta legea lui, juramentulu lui, darulu lui, sa omóre; pentru ca Pop'a, care este opritu, nu póte sa omóre nimicu, omorindu omulu nu mai póte slují, i se ia darulu.

Astu-feliu resonau, astu-feliu se incurgiau o ceta de hotii care venea asupr'a unui popa cu arme in cas'a lui.

Pop'a vedindu-i, si luá pusc'a, se puse in usia si o luá la câtare hotii, suprinsi de acéta atitudine a popei contra resonamentulu facutu de densii, striga la pop'a:

se nasca intre bisericu si societata. Protestu contra condamnatiunei sacrilege a totu progresulu si a tóta sciinti'a. Protestu contra acestui principiu de infabilitate papale, ce voesci a transformá in dogma in contra teestulu evangheliei si a traditiuneloru eclesiastice.

Viitoriulu nu va întârdiá a demonstrá funestele cosecintie a acestoru acte, contra caroru me redicu din tóta puterea convictiuniloru mele.

Trebuinti'a de o autoritate si unitate religiósá e atátu de puternica, ca e probabilu ca protestatiu de natur'a acestei pre care am curagiulu, a formulá, nu se voru ridica de câtu unde si unde.

Marea majoritatea catolica nu va rupe fatisinu cu sântulu scaunu precumu eu amu facut'o, dara indiferentismulu va róde sinulu catolicitatiiei, si a incompatibilitátei absolute a doctriuneloru romane cu cerintiele sociale si politice a umanitatiiei voru sapa bazele acestei biserice, asiá ca sfarmarea sa se fia neinlaturata.

Ce este de facutu in fati'a unui reu atátu de neindreptabilu pentru suflete sincere si crediatóre? Trebuie ele, cá parasindu acéta bisericu romana, cari'a convictiunile loru nu le mai permitu se i apartina a se lasá cu rationalismulu pentru unic'a busola in apele agitate a le protestantismulu, cu pisculu de a se sfármá de fatal'a stánca a panteismulu?

Astufeliu suntu cestiunile ce mi amu pusu cu frica, si pre care le credu a fi reusitu intru a le deslegá prin rugaciune si studiu. Scutul, portulu (limanu) ce cântámu in necasulu meu, erá o bisericu care se fia pastratu neatinsa doctriunele evanghelice si apostolice. O bisericu care sa nu fia fostu in contra-dictiune cu cerintiele vitale a le societatiiei cu progresulu si sciinti'a.

O bisericu care sa nu fia confundatu temporallu cu spiritualulu, care sa nu aiba pap'a-rege, si care sa'si amintesca ca Christosu au disu: „Imparati'a mea nu este din lumea acést'a“.

O bisericu care sa nu fia impusu celibatulu ministriloru sei, care sa nu fia vendutu indulgenti'a pentru a zidi temple; — O bisericu care sa nu se

sprigine pe baionete streine si care sa nu fia consacratu o atátu de monstruóse contradictiune cá aceea a unui pontifu, putendu a sub-semená o condamnatiune de mórté indata ce au seversitu sublimulu misteriu alu euharistiei. In fine, o bisericu remasa credinciósa singurulu regimu asediatu de cátra Christosu si apostolii sei, regimu sinodalu adeca parlamenturu.

Ddieu a binecuvéntatu silintiele mele, elu a binevoitu a me duce cátra acestu portu (limanu) pre care sufletulu meu nelinistitu si retacitu rogé de la clementi'a sea. Adevérat'a bisericu catolica si apostolica, o amu aflatu. Acést'a este bisericu ortodoxa a orientulu, de care bisericu occidentulu n'an fostu separata de câtu atunci, cându episcopii Romei voiau a imparati si a domni.

Acéta Bisericu au mentinutu neviolata corabi'a sântu a doctriuneloru evanghelice.

Ea nu are pontifice—rege, si nu este adevératu, aceea ce unor'a le place sa afirme ca imperatoriul Russiei suntu papi ai ortodocsiei. Acesti suverani n'au nici unu caracteru sacerdotalu, ei nu suntu, de cátu întâii crestini in statele loru.

In Russi'a, cá si in Turci'a si in alte parti; bisericu ortodoxa este pusa sub regimulu sinodalu constituitu de cátra apostoli.

Acéta bisericu nu violéza natur'a umana impunendu celibatulu ministriloru sei, dara ea deschide sufleteloru ostenite si slabi'e refugiulu vietiei monachale. Departe intru a se opune cerintieloru umanitare, bisericu ortodoxa le este protectur'a cea mai eficace. Ea au contribuatu la unitatea si puterea Russiei.

De mai multu de patru seculi ea preserva in orientu diferitele nationalitati aservite de cátra turci contra degradatiunei morale si materiale a mohametismulu. Ea contra întregiloru si a rivalitatiloru politice in orientu serba de punctu alu unirei tuturoru acestoru nationalitati.

Ast-feliu suntu meritele bisericei ortodoxe in orientu, care mi s'au descoperitu prin studiulu aprofundatu alu trecutulu si prin analis'a imparati-ala a presentulu.

— Nu dá, popo, ca nu mai slujesci!

— D'a deca iti dá voi, mai slugescu? in-treba pop'a.

In situatiunea lui Voda-Cuz'a, unde ajunsese lucrurile, in anulu 1864, Voda-Cuz'a séu trebuia sa restórne obgarchi'a care-lu tienea de grumazi cá sa nu aplice cele decretate in 1848, séu trebuia sa se lase a se resturná elu, si sa nu se aplice, inea pentru multu tempu póte, cele decretate de cátra revolutiunea cea mare nationale.

„Tr. Carp.“

Epistole din Germani'a.

cátra unu invetiatoriu din patria.

D r e s d ' a

Sa-ti spunu acum'a ceva, si despre pensionatulu, care se tiene totu de acestu institutu, si in care se intretienu si sustienu vro 30 de copii, cu cuartiru, imbracaminte, incaltiaminte, viptu, spalatu, instruire, scurtu cu tóte cele de lipsa.

Primitu póte fi ori ce copilu seracu, care au implinitu 8 ani si n'au trecut presté 15 ani, dara preferinti'a o au totudeun'a orfanii de invetiatoriu. Acesti din urma deca suntu tare seraci, se ingrigescu cu tóte cele de lipsa de cátra institutu; dara acést'a are dreptulu a primi pentru acesti orfani ajutórele provenitóre loru in bani, din cas'a obistéca pentru ajutorarea orfaniloru. Pentru copiii seraci de alte conditiuni are sa solvésca comun'a, din care suntu nascuti, copii de parinti cu pucina stare materiala mai bunica, solvescu insi-si 75 taleri pre anu, si apoi capeta impreuna cu ce'alalti, cuartiru, incaldu, viptu, imbracaminte, incaltiaminte, instruire in obiectele de invetiamentu ale scolei poporali, ingrigire si medicamente in casu de bóla etc. Toti elevii la intrarea loru in institutu trebuie se aduca cu sine óre-si-cari vestminte de imbracatu si de patu; de cari voru mai avea lipsa in decursulu tempulu aflárei loru in institutu, aceea se procura apoi din partea institutulu insu-si.

Amu cercetatu dormitórele, sal'a de mâncare, si de locuinta, si le amu aflatu bine arangiate; mâncarea simpla, dara buna si destula; inspectorulu cu solfi'a sea (lata si mama) prándiescu cu copii dimpreuna. Dupa prándiu se ridica cu totii, si inspectorulu dice o rugaciune scurta de multumire cátra D-dieu, si apoi toti elevii se duc si se ocupa prin gradina séu in sal'a de lucru cam o óra, apoi au se-si procetésca lectiunile pâna la 2 óre

Aceste convictiuni castigate, indoial'a nu esto mai multu posibilu. Asiu gresi întâii mele datorii de crestinu deca, din vederi de interesu, s'au de frica a nu vedea bannita puritatea intentiuniloru mele asiu persistá in eróre.

Bisericu ortodoxa va bine voi, speru, a'mi deschide bratiile sale maternel. In presentu me cunoscu deslegatu de tóte engagementele fatia de bisericu Romei, dara credu a me achitá fatia de umanitate si de voi insusi, sánte parinte de o datoria sacra espunendu motivele conversiunei (schimbarei de religione) mele.

Bine-voiti ve rogu a nu vedea in acéta profesiune de credintia unu mancu de respectu pentru august'a vóstra persóna. Cunoscu si apriediu virtutea vóstra. Memori'a mea au conservatu intiparirea nestersa a dulcii si bine voitóriei imagine ce amu vadiut'e la Rom'a suntu patru ani. Sciu ca sunteti bunu, sciu ca sunteti piosu, sciu ca voiți binele, si ca nu faceti reulu de câtu fára a sci. Dara veritatea (adeverulu) are pretensiunile, care domina tóte consideratiunile personale.

Sântulu Pavelu marele cuvertitoru alu Damascului au disu in epistol'a sea Galiteniloru:

„Cându unu ángeru din ceriu v'aru prevesti alt-feliu de câtu ce eu v'amu prevestitu anatem'a sa fia“.

Eu nu mergu asiá departe cátu permite s: Pavelu, nu ve anatematisediú, sánte parinte, dara rogu pre D-dieu de a întórce sufletulu (viati'a) vóstra adevératu ingerésca la veritatea evangheliei. Eu con-juru de a ve usurá de sarcinile acestei stapanii temporale care tragu asupr'a vóstre o greutate asiá de teribila, facendu-ve se deveniti iéra-si aceea ce n'aru fi trebuitu a incetá de a fia, adeca, unu pástoriu crestinu in frumosulu si sântulu întielesu alu acestui cuventu.

Suntu cu cela mai profundu respectu pré sánte parinte episcopu Romei.

Alu vostru pré supusu si ascultatoriu servitoriu. Baltimor'a 24 Ianuariu 1870.

Bjerring
Cetianu americanu.

Copii au toți fețe vesele, suntu vîoși și sîna-
toși; relațiunile lor cu fatia cu inspectorul sîntu
cele dintre tat'a și fiii sei, nu amu observatu cîtu
amu fostu în acelu înstitutu, o supunere și temere
sclavica din partea copiilor, nici acelu „nu știu ce“
de faciari'a, care se întîmpina de multe ori în astu-
felu de institute reu conduse. Acést'a e de mare
însemnătate și folosu pentru desvoltarea unui ca-
racteru solidu în copii.

De instruitu se instrúea toți 30 copii deo-
date, într'o clasă, dară în dîne despartiminte, de
cîtra inspectorul institutului d. Ernst Pfau.

Clas'a este destulu de mare, bine-mobilata,
și capeta lumin'a prin 3 ferestri dea stîng'a și dîne
înaintea elevilor, asiá încátu umbr'a mînei și a
condeiului nu cadu nici odata înainte pre scrisoarea
sêu cartea elevului. În fia-care scaunu sîntu asie-
diate cîte 4 calimare, care, afara de întrebuintiare,
se potu acoperi prin unu micu coperislu de lemn,
cá sa nu se sîrice, și sa nu între prafulu în ne-
gréla. Objectele de invetiamentu sîntu: istori'a bi-
blica, catechismu, cetirea, scrierea, computu, gra-
matic'a germána, geografi'a, istori'a naturei, desem-
nulu și cîntarea.

În tôte dîlele ór'a cea d'antîiu, este óra de
religia.

Dupa cîntarea unui versu din Gesangbuch, de cîtra
elevi, cu nisce voci frumóse, placute, cîror'a le poteai
ascrí ori și care cultivare, inspectorul sêu aci inveti-
atoriulu E. Pfau enaró a istori'a biblica din testamen-
tulu vechiu, menita mai cu sêma pentru desp. I, desp.
II asculta și elu, servindu-i acést'a de repetitia. Dupa
ce se propusese acea istori'a de vr'o 3 ori din partea
invetiatoriului, acést'a întrebá apoi pre elevii desp.
I, cari trebuia se respunda cu cuvintele din propu-
nere, în constructii întregi; apoi o spune unu
elevu din desp. II. în propunere neintrerupta; dupa
densulu totu asemenea, copii din desp. 2; în fine
o mai repeti inca odata invetiatoriulu, și cu acést'a
istori'a și pertractarea ei pentru ór'a aceea se
încheiá, avendu elevii a și o însemná bine în minte
pentru ór'a urmátore.

În a dîu'a diimetate de óra invetiatoriulu se
ocupa cu desp. II în catechismu. Propunea despre
însusirile lui D-dieu și anume „D-dieu e pré bunu și
pré dreptu“. Purcediendu dela aceea ce numescu ómenii
bunu și dreptu, aratá în o propunere plina de pietate și
usioru de întielesu în ce estindere se cuvînu aceste
însusiri lui D-dieu, facendu din cîndu în cîndu ci-
tatiuni potrivite din S. scriptura.

În cele-lalte urmá cá și cu despr. I, care din
parte-si inca asculta la aceste esplicári, pentru de
a fi óre-si cum pregatitu pentru ele în cursulu ur-
matoriu. Aceea ce s'au percursu asiá într'o óra,
pána în ór'a urmátore se invetiá de rostu.

În ór'a 2-a dela 9—10 desp. II avu eser-
citiu gramaticale; desp. I-u scrieá dupa modele ce
le avea dinainte, în libelu.

Din gramatica se repeti ceva despre pronu-
mele personalu.

Invetiatoriulu propose mai multe constructiuni
luate din vieti'a și impregiurarile elevilor, și cu
și la acele talmaei apoi acele cuvinte, ce se nu-
mescu pronume personalu. D. e. Carolu e baiatu
diligente; prin acést'a elu face bucuria invetiato-
riului.

Pentru aceea invetiatoriulu lu lauda pro elu
și i da o carte frumósa baiatului.

Despre cine se vorbesce în partea d'antîiu a
constructiunei? Ce se dice despre Carolu? Ce
felu de copilu au fostu elu? Cui facu cu deosebire
placere copii cei diligenti? Cui va fi facutu
dara și Carolu placere și bucuria? Ce facu dar' in-
vetiatoriulu cu Carolu? Pre cine lauda invetiato-
riulu. Pentru ce lu lauda? Ce mai facu inca? Ce
i dedú lui Carolu? Cui se dau astufeliu de carti?
Cum i va fi parutu lui Carolu de aceea carte? etc.

La tôte întrebările acestea elevii respundeau
în constructii întregi, în cari se cupîndeau și cu-
vintele din întrebare, ca asiá sa li se desvólte sim-
simtiulu limbisticu alu lor.

Fritz! cugeta acum ca tu esti baiatulu acel'a
bunu, despre care s'au vorbitu, cum vei dice atunci?
Eu sum baiatu diligente etc. Cum vei dice tu,
tu? și asiá mai multu unulu dupa altulu? — Eu
sum, etc. Cine au vorbitu mai nainte despre Ca-
rolu? Dta (invetiatoriulu) ai vorbitu. — Despre
cine am vorbitu? Care e persón'a vorbitóre? —

Dta (invetiatoriule.) Care e persón'a despre care se
vorbesce? — Carolu.

Cîndu s'au pusu Fritz, Ioanu etc în loculu
lui Carolu, cum au disu? Eu sum etc. Cine a
vorbitu acum? — Fritz, Ioanu etc. Despre cine
au vorbitu? — Despre Fritz etc. Dár pre tine
te chiama Fritz, asiá dara despre cine ai vorbitu?
Despre mine am vorbitu.

Ce cuvintu ai pusu în loculu numelui Fritz?
— cuvintulu „Eu“. Cum voru dice Fritz și Ioanu
cîndu ambii voru vorbi despre sine? — Noi sun-
temu scl. —

Déca acum Carolu sta înaintea lui Fritz, și
acést'a i spune lui Carolu în facia, ca ce este elu
și ce i s'au datu, cum va dice? — Tu esti scl.
Care e persón'a vorbitóre? — Fritz — Cîtra cine
vorbesce? — Cîtra Carolu. Ce cuvintu au pusu
în loculu lui Carolu? — Tu esti copilu diligente
scl. Déca vorbesce cîtra Carolu și Ioanu? —
Voi. Déca Fritz, vorbesce despre Carolu cîtra
Ioanu, și spune cev'a despre Carolu cum va dice?
— Elu este scl. și déca vorbesce despre mai
multi? — Ei sîntu etc.

Cuvintele eu, tu, elu, noi voi, ei, stau în
loculu numelui unei persóna; și se numescu pro-
nume personalu. Asiá se purcede, în
modulu acést'a lesniciosu și intuitivu, la cunósce-
rea partiloru gramaticiei; nu se invetiá dara re-
gelata din gramatica de rostu, ceea ce este pentru
copii greu, și cu pucinu folosu. Aceea ce au re-
sultatu apoi din o astfelu de convorbire, se eser-
citéza și întaresce și în alte constructii sêu în bu-
cati de cetire, pána cîndu s'au prefacutu în po-
sessiune durabila a elevilor.

În ór'a urmátore dela 10—11 ambe despar-
tiemintele aveau istori'a patriei. Invetiatoriulu propu-
se cam 20 minute, despre principele electoralu
alu Saxoniei Augustu Fridericu. Se accentuara cu
deosebire meritele lui pentru cetatea Dresd'a, pen-
tru tiera prin regularea Elbei, și momentele privi-
tore la cultura și literatura. Persónele cele mai
însemnate cari au luat parte la unu evenimentu
se caracterizau în pucine cuvinte marcate, și asiá
propunerea deveni via și interesanta. În restulu orei
apoi se întrebarea elevii și densii respundeu totu în
constructii depline, și cu cuvintele din propunere.

Unu manualu anume pentru istoria, precum
și pentru geografi'a și isto. natur. nu au scolarii,
ci numai unu compendiu, în care se vorbesce des-
pre materiile aceste numai în scurtu. Persónele
istorice sîntu schitate numai în pucine trasuri, și
elevului servescu spre orientare, remánendu cá în
prelegere sa fia cu cea mai mare atentiune. Dupa
prandiu dela 2—3 desp. II avea geografi'a patriei,
desp. I, scrie pre tablite momentele mai însem-
nate din propunerea istoriei de diminetia, cari s'au
indigitatu prin întrebări de cîtra invetiatoriulu.

Din geografia se repeti cele percurse în ór'a
premergátore. Cu ajutoriulu invetiatoriului unu elevu
desemnâ pre tabl'a cea mare sirurile muntiloru din
Saxonii'a, apoi apele, și în fine loculu cetátiloru și
sateloru mai însemnate din apropierea Dresdei. Spu-
sera cum merge sirulu muntiloru, în câte ramuri
se desparte, ce riuri isvorescu din acele ramuri și
incâtr'o curgu; spusera ce se numescu despartirea
apeloru (Wasserscheide), și ce vâi se tienu de re-
sortulu cutârui riu (Stromgebiet). Cele desemnate
astufeliu se aretau apoi pre cartă sêu mapa. O cartă
fórte practica a Europei, amu vedutu aci este lu-
crata în haut-relief; sirurile muntiloru adeca sîntu
lucrate ridicatu, cum se arata în natura; riurile
sîntu însemnate printre aceste mici ridicaturi cu co-
lóre albastra.

Adeveratu ca astufeliu de mape sîntu cam
scumpe, dară pentru instruirea intuitiva în geografia
de fórte mare folosu și inlesnire.

În ór'a dela 3—4 s'au scrisu dopa dictatu.
Neavendu ceva deosebitu de a scrie despre acést'a,
ti amintescu ca încheierea se facu cu o rugatiune
scurta esprimita de cîtra invetiatoriulu, dupa care o
diceau elevii cu glaslu linu, cu mánile impletecite
pre peptu, și cu capulu ceva plecatu în josu, și cu
o cîntare regulata frumóse, acompianata de cîtra
invetiatoriulu pre clavirulu ce se afla în clasă. Tre-
buie se-ti márturisescu ca o astfelu de cîntare, ce
curgea de pre buzele acestoru copilasi inocenti,
au facutu asupra-mi, și trebuie se faca asupr'a fia-
cárui'a, care o aude, o impressiune de totu fa-
vorabila.

Atátu cu ocaziunea acést'a. Cu alta ocaziune
ti voi impartasi ceva și despre alte institute.

S a b i i u 25 Martiu.

Eri s'a tîntu sîdinti'a lunaria a comitetului
Asociatiunei. Între obiectele desbatute în acea
sîdinti'a sîntu mai multe cari aru meritá a fi cu-
noscutu ceva mai pre largu și în publicu. De cate-
gori'a acést'a aru fi propunerea prin carea a fostu
atinsa și cestiunea academie de
dreptu romanu. De asta data credu ca
e destulu a fi disu atát'a. Între alte au mai ocursu
dîne raportári despre înfîntiarea dîoru despartie-
minte cu comitele filiali în F a g a r a s i u și în
A b r u d u și în fine mai amintim ca s'a datu
multiamita protocolaria dlui deputatu în diet'a Un-
gariei Dr. Iosifu H o d o s i u pentru ca la ocaziu-
nea bugetului și a adusu aminte de asociatiune și
a facutu propunerea de a o ajutá statulu cu 5000 fl.
anuale. Merita a fi amintitu și opulu dlui profe-
soru Ioanu C h i t u intitulatu „Viti'a cultivata“
retramisu comitetului spre darea parerei și tiparire.

M u r e s i u - O s i o r h e i u 22 Martiu.

Domnule Redactoru! Parintele protop. Trombi-
tasiu, care da tinerimei de confessiunea greco-orientale
studiósa în scolele magiare din Muresiu-Osior-
heiu prelegeri din religiune în totu tempulu anului
numai în biserici'ta sea de lemnu, ne avendu
alte localitati, unde de multe ori, și patrungi de
frigu lu ascultamu cu dragu

Astadi au demándatu unu'a dintre noi, sa
caute și sa cetesca troparele din 6 Decembre, și
23 Aprilie, dupa aceea au inceput a ne spune,
cum omulu prin smerenia sa póte înaltá, și cum
prin saracia póte cascigá cele bogate ale eterni-
tátiei, și prin stradania, economia, care bine între-
buintiándule spre folosulu seu, și a deapropelui,
aduce jertfa bine primita lui Ddieu, și primesce
cununa de biruintia. —

În urma ne aduce unu exemplu viu, pre d.
capitanu Georgiu Cristuriano, care nascutu în sa-
tulu Cipeiu, adeveratu nepotu a fostu protopopulu
Simionu Suciu din Muresiu Cristuru, cum au re-
masu orfanu, și cum prin stradania, și rugaciuni
au ajunsu o stare onorifica și înalta, au ajunsu
de si-au cástigatu o stare buna și materiale, și cum
au sciutu asi-o întrebuintia spre marirea lui Ddieu
daruindu din averea sea 10 mii fl. v. a. pre sém'a
clerului gr-orientalu din Sabiu, și o gradina în
pretiu de 6 mii fl. v. a. spre sém'a gimnasiului
románescu din Brasiovu, și cum are placere a ajutá
pre tinerii cei cu purtari bune.

Dice mai departe; eata fiiloru! pentru voi inca
numitulu domnu, cá se puteti face inceputu de o
mica biblioteca, și în urma sa formati o societate
de lectura v'au daruitu 6 brosiore din scrierile dom-
nului Riureanu, și adeca: 1. Istoriore pentru copii
2. Óuele Pascalui. 3. Canarulu. 4. Emigratii la Bra-
silia. 5. Francinlu. 6. Cristophoru Columbu, pentru
care tinerimea entusiasmata au strigatu unu întreit
sa traiasca domnulu capitanu Georgiu Cristuriano,
care cu nevointia buna s'au nevoitu prin credintia,
facendu-se celoru seraci folositoriu, acést'a bine-
facere va remané întiparita în animile nóstre, și
prin sántele rugaciuni a sántalului Georgiu, și a nó-
stre si va primi cununa de biruintia, cárui'a si în pu-
blicu indrasnimu ai aduce din anima caldúrosele
nóstre multiamite.

Te rugamu onorate domnule redactoru, pri-
mesce în fói'a domniei tale acést'a a nóstra mul-
tiamita publica, sperándu prin acést'a ca va veni și
la urechile bunului nostru facatoriu de bine.

Leonu Popescu

Studinte în cl. a 4 în
gimnasiulu inferioru.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei parochiali gr. or. din
comun'a Certesiu, protopr. Gioagiului I se escrie
concursu.

Emolumintele sîntu: coartiu liberu cu gradina
de legumi, dela 140 case, 160 mesuri de cucuruz
nesfarmatu, dela fiesce-care lucratoriu la topi-
torile de metalu reg. cîte 40 xr. v. a. anualu, și
venitulu stolaru.

Competitorii au a-si adresá documintele lor
cuvincióse la p. protopresbiteru tractualu Basiliu
Piposiu în Hondolu pána în 1 Aprilie a. c. st. v.
C e r t e s i u în 6 Martiu 1870.

(16—3)

Comitetulu parochiale.